

Reguleringsimpactanalyse voor het Besluit van de Vlaamse Regering inzake de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	2017/320
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen
RIA en JoKER	RIA
link naar de regelgevingsagenda	

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	johan.smets@vaph.be
organisatie	Vlaamse Overheid
beleidsdomein	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
entiteit	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

2 Titel en fase

Werktitel: Besluit van de Vlaamse Regering houdende de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel voor het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Dit besluit geeft uitvoering aan artikel 14, tweede lid van het Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap, gewijzigd door artikel 38 van het Decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en zal het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 november

2015 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van een bedrag voor bewijsbare uitgaven en een bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven in het kader van de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel vervangen.

Opmaak/fase voorliggend document: voorliggende RIA werd opgestart vanaf de aanvang van concept en planning (onderzoek en bespreking van ontwerp van besluit). Momenteel is voorliggende RIA bijgewerkt tot fase 2, analyse en redactie (stap 13). Het taal-en wetgevingstechnisch advies werd ontvangen op dd/mm/yyyy.

3 Samenvatting

Artikel 14 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) regelt het cumulverbod, het subrogatierecht en de verschilregel wanneer de handicap van een persoon het gevolg is van een ongeval, fout of ziekte waarbij een derde aansprakelijk gesteld kan worden voor de handicap.

Het eerste lid bepaalt:

“Een persoon met een handicap krijgt geen tegemoetkoming van het agentschap als hij krachtens andere wetten, [...] of krachtens gemeen recht, voor dezelfde schade en op grond van dezelfde handicap al een schadeloosstelling heeft gekregen.”

Concreet betekent dit cumulverbod dat wanneer een schadepost reeds vergoed werd, de persoon met een handicap geen tussenkomst kan bekomen bij het VAPH voor ondersteuning die werd vergoed door die schadepost.

Artikel 14, tweede lid bepaalt de verschilregel: *“Als deze schadeloosstelling minder bedraagt dan de tegemoetkoming van het agentschap, dan past het agentschap het verschil bij. De Vlaamse Regering kan bepalen dat sommige delen van de schadeloosstelling niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking worden genomen om het verschil bij te passen. De Vlaamse Regering houdt daarbij in het bijzonder rekening met de aard en de duur van de materiële of immateriële hulp- en dienstverlening aan de persoon met een handicap en kan daarvoor de voorwaarden vaststellen.”*

Om uitvoering te geven aan het cumulverbod en de verschilregel vervat in artikel 14 van het decreet van 7 mei 2004, nam de Vlaamse Regering op 27 november 2015 het besluit tot vaststelling van de regels voor het bepalen van een bedrag voor bewijsbare uitgaven en een bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven in het kader van de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel.

De manier waarop het cumulverbod volgens dit besluit wordt toegepast, hangt af van het feit of de schadevergoeding waarop het cumulverbod wordt toegepast, wordt uitgekeerd onder de vorm van een éénmalig kapitaal dan wel onder de vorm van een periodieke vergoeding.

Ingeval van een kapitaal wordt het cumulverbod als volgt toegepast.

De uitbetaling van een persoonlijke-assistentiebudget wordt volledig geschorst totdat de persoon met een handicap heeft aangetoond dat hij zijn schadevergoeding waarop het cumulverbod van toepassing is, volledig heeft besteed aan hulp van derden.

Indien de persoon met een handicap van een voorziening gebruik maakt dan dient hij de volledige subsidiekost terug te betalen, en dit tot hij heeft aangetoond dat hij zijn schadevergoeding waarop het cumulverbod van toepassing is, volledig heeft besteed aan hulp van derden.

Ingeval van een periodieke vergoeding wordt het cumulverbod op jaarbasis toegepast. Bij een persoonlijke-assistentiebudget wordt de periodieke schadevergoeding op jaarbasis in mindering gebracht van het jaarbedrag persoonlijk assistentiebudget. Bij ondersteuning door een voorziening dient de persoon met een handicap de jaarlijkse subsidiekost terug te betalen aan het VAPH, weliswaar steeds beperkt tot het maximumbedrag van de jaarlijkse vergoeding voor hulp van derden.

De persoon met een handicap kan de uitputting van de schadevergoeding aantonen door betaalbewijzen voor te leggen. Uitgangspunt is dus het bewijs aan de hand van daadwerkelijke uitgaven en bewijsstukken. Naast de bewezen uitgaven berekent het VAPH in functie van de bewezen uitgaven nog een bedrag van niet-beweisbare uitgaven dat bijkomend in mindering gebracht wordt van de schadevergoeding.

Bij de klassieke subsidiering van een voorziening tot 31 december 2016 was er op voorhand geen zekerheid over de hoogte van de uiteindelijke tussenkomst van het VAPH. Op basis van de gekende subsidiekost wordt een inschatting gemaakt voor het komende jaar, dat is het bedrag dat de persoon met een handicap dient terug te betalen aan het VAPH. Een definitieve afrekening gebeurt telkens op het ogenblik dat de subsidiekost definitief vast staat.

4 Probleembeschrijving

Het VAPH wordt echter geconfronteerd met nieuwe rechtspraak van het Hof van Beroep te Gent die uiteindelijk bevestigd werd door het Hof van Cassatie in het arrest S.15.0069.N. van 25 januari 2016. Daarin worden 2 principes vastgelegd. In de eerste plaats wordt gesteld dat het VAPH aan de persoon met een handicap niet mag vragen om het bewijs van zijn besteding voor te leggen. De persoon met een handicap moet niet aantonen dat het kapitaal, dat als schadevergoeding verkregen werd voor de schade tot aan zijn vermoedelijke overlijdensdatum, uitgeput is alvorens hem een tussenkomst kan toegekend worden. De persoon met een handicap moet zelfs niet aantonen dat hij de schadevergoeding besteedt aan zorg en ondersteuning, hij kan vrij over de besteding van de schadevergoeding beschikken.

In de tweede plaats wordt gesteld dat, wanneer een persoon met een handicap een kapitaal als schadevergoeding heeft verkregen tot vergoeding van de schade tot aan zijn vermoedelijke overlijdensdatum, niets belet dat het bedrag van die schadevergoeding wordt omgezet in jaarbedragen voor de jaren waarvoor ze bedoeld is en de verschilregel per jaar wordt toegepast.

5 Beleidsdoelstelling

De invoering van de persoonsvolgende financiering biedt de opportuniteit om het cumulverbod eenvoudiger en uniform toe te passen, en in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Cassatie. Met de persoonsvolgende financiering is immers het jaarbudget waarop de persoon met een handicap bij het VAPH recht heeft steeds gekend. Dat laat nu toe een afrekening te doen bij aanvang van het jaar, ook in de gevallen waar er een kapitaal wordt uitgekeerd en geen periodieke rente.

De persoon met een handicap zal niet langer moeten aantonen dat hij de verkregen schadevergoeding besteedt aan zorg en ondersteuning, totdat deze uitgeput is om dan pas ondersteuning gesubsidieerd door het VAPH te kunnen ontvangen.

De persoon met een handicap die een kapitaal uitgekeerd krijgt zal op dezelfde manier behandeld worden als de persoon met een handicap die een rente uitgekeerd krijgt, door het kapitaal om te zetten naar een rente.

Personen met een handicap kunnen met hun schadevergoeding kosten voor hulp van derden ten gevolge van hun handicap vergoeden voor de welke het VAPH geen tussenkomsten verleent. Wij willen dat de persoon met een handicap daar nog steeds toe in staat is, door een forfaitair deel van de schadevergoeding niet in mindering te brengen van het persoonsvolgend budget.

6 Opties

→ **Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand**

De bestaande regelgeving blijft behouden

Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van een bedrag voor bewijsbare uitgaven en een bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven in het kader van de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel blijft behouden.

→ **Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie**

Nieuw uitvoeringsbesluit

Er komt een nieuw besluit van de Vlaamse Regering houdende de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel voor het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Daarbij wordt uitgegaan van de principes die vastgelegd werden door het Hof van Cassatie:

1° de persoon met een handicap moet geen bewijs van besteding van de verkregen vergoeding voorleggen aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

2° een uitgekeerd kapitaal wordt omgezet in een periodieke rente voor de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel.

Het cumulverbod en de verschilregel wordt toegepast op het ogenblik van de terbeschikkingstelling van het budget. Dat wil zeggen dat bij de aanvang van elk jaar de verkregen schadevergoeding in mindering wordt gebracht van het persoonsvolgende budget.

→ **Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)**

Jaarlijkse terugvordering van het ter beschikking gestelde persoonsvolgende budget ten belope van de uitgekeerde schadevergoeding

Het cumulverbod en de verschilregel worden toegepast het jaar volgende op het werkingsjaar. Het VAPH stelt het volledige persoonsvolgende budget ter beschikking van de gebruiker. De eenmalige schadeloosstelling omgezet in een jaarlijkse rente, of de jaarlijkse rente worden het jaar nadien terug gevorderd. van de persoon met een handicap.

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

We onderscheiden de volgende doelgroepen:

- 1) Personen met een handicap
- 2) Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
- 3) Zorgverleners bij wie de persoon met een handicap het budget kan besteden
- 4) Bijstandsorganisaties die personen met een handicap bijstaan bij de besteding van het persoonsvolgend budget.

Nuloptie

Effectbeschrijving

Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van een bedrag voor bewijsbare uitgaven en een bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven in het kader van de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel blijft behouden.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Persoon met een handicap	Kan jaarlijks een deel van zijn schadeloosstelling behouden die bedoeld is om niet-bewijsbare uitgaven te vergoeden.		Ondanks enkele administratieve lasten, moet voor het aantonen van de bewijsbare uitgaven toch nog bewijsstukken worden bijgehouden.	
	Er zijn enkel administratieve lasten, aangezien het bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven door het VAPH wordt berekend zonder dat de persoon met een handicap informatie of stukken moet bezorgen.		Er is een verschil in behandeling naargelang de persoon met een handicap een rente ontvangt dan wel een kapitaal. Bij uitgekeerd kapitaal verleent het VAPH geen tussenkomsten totdat het kapitaal uitgeput is. Hij die een rente krijgt, ontvangt over het algemeen wel al een tussenkomst van het VAPH.	

VAPH	Het cumulverbod kan tamelijk vlot worden toegepast, wat zal leiden tot een groter terugverdieneffect.		De berekening van een bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven waarop het cumulverbod niet wordt op toegepast, vergt een zekere tijdsbesteding..	
			Nazicht van de bewijsstukken van bewijsbare uitgaven vergt een niet onbelangrijke tijdsinvestering.	
			Niet omzetten van een kapitaal in een rente is niet in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Cassatie.	
Zorgverleners bij wie de persoon met een handicap het budget kan besteden.	Kunnen hun gebruikers volledige informatie verschaffen over de toepassing van het cumulverbod, dus met inbegrip van een regeling die voorziet dat een bedrag voor niet-bewijsbare uitgaven in rekening kan worden gebracht.			

	Minder personen zullen geneigd zijn om, buiten het VAPH om, de kost van hun ondersteuning rechtstreeks aan de voorziening te betalen. Dit betekent dat het risico op niet-betaling door de persoon met een handicap aan de voorziening daalt.			
--	---	--	--	--

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Effectbeschrijving

Er komt een nieuw besluit van de Vlaamse Regering houdende de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel voor het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Daarbij wordt uitgegaan van de principes die vastgelegd werden door het Hof van Cassatie:

1° de persoon met een handicap moet geen bewijs van besteding van de verkregen vergoeding voorleggen aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

2° een uitgekeerd kapitaal wordt omgezet in een periodieke rente voor de toepassing van het cumulverbod en de verschilregel.

Het cumulverbod en de verschilregel wordt toegepast op het ogenblik van de terbeschikkingstelling van het budget. Dat wil zeggen dat bij de aanvang van elk jaar de verkregen schadevergoeding in mindering wordt gebracht van het persoonsvolgende budget.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Persoon met een handicap	Hij weet bij aanvang van het jaar over hoeveel persoonsvolgend budget hij beschikt na toepassing van het cumulverbod.		Hij kan niet langer de uitputting van een eenmalige schadeloosstelling aantonen	

	Hij wordt gemotiveerd zijn schadevergoeding aan te wenden voor zorg en ondersteuning en niet voor andere uitgaven.		Hij kan niet langer bewezen of niet-bewezen uitgaven in mindering brengen van de verkregen schadevergoeding	
	Er wordt steeds 20% van de jaarlijkse schadevergoeding in mindering gebracht. Zo behoudt hij een deel van de schadevergoeding voor andere onkosten voor hulp van derden waarvoor het VAPH geen tussenkomst geeft.		Als hij zijn eenmalige schadevergoeding heeft uitgeput, zal nog steeds een jaarlijks bedrag in mindering gebracht worden van het persoonsvolgend budget. Hij zal dan met eigen middelen dat deel van de ondersteuning moeten financieren.	
	Het is een transparantere regeling voor de persoon met een handicap. Hij beschikt steeds over een persoonsvolgend budget op voorwaarde dat de jaarlijkse schadevergoeding niet groter is dan het persoonsvolgend budget.		Hij besteedt het deel van de schadevergoeding voor hulp van derden bij voorkeur aan zorg en ondersteuning, zo niet moet hij een deel van zijn ondersteuning met eigen middelen financieren, of kan hij minder zorg en ondersteuning inkopen.	

	Hij heeft minder administratieve lasten omdat hij niet langer eerst de schadevergoeding moet aantonen vooraleer ondersteuning door het VAPH te kunnen krijgen.			
VAPH	Het VAPH moet niet langer de bewijsbare uitgaven in mindering brengen van de schadevergoeding. De bewijsstukken moeten niet langer nagezien worden.		Het moet steeds een persoonsvolgend budget toekennen aan de persoon met een handicap, tenzij de jaarlijkse schadevergoeding groter is dan het toegekende persoonsvolgende budget.	
	Het VAPH moet niet langer de niet-bewijsbare uitgaven berekenen in functie van de bewezen uitgaven.			
	De persoon met een handicap wordt gemotiveerd zijn schadevergoeding aan te wenden voor zorg en ondersteuning en niet voor andere uitgaven.			

	Het VAPH kan de niet uitgekeerde middelen gebruiken om aan andere personen met een handicap een persoonsvolgend budget ter beschikking te stellen.			
Zorgverleners bij wie de persoon met een handicap het budget kan besteden	Zij kennen, net als de persoon met een handicap, bij de aanvang van de ondersteuning en elk werkingsjaar opnieuw het persoonsvolgend budget dat de persoon met een handicap kan inzetten.		Indien het persoonsvolgend budget niet volstaat voor het leveren van de gevraagde zorg en ondersteuning moet de schadevergoeding die in mindering gebracht wordt van het persoonsvolgend budget, geïnd worden bij de persoon met een handicap.	
	Zij moeten niet langer optreden als tussenpersoon tussen de persoon met een handicap en het VAPH voor het indienen van de bewijsbare uitgaven.			

Bijstandsorganisaties die personen met een handicap bijstaan bij de besteding van het persoonsvolgend budget	Informereren van de persoon met een handicap zal eenvoudiger zijn gezien de vereenvoudiging van de regelgeving.		Zij (of de raadsman of familie van de persoon met een handicap) moeten de persoon met een handicap goed informeren en aanraden voldoende van de schadevergoeding over te houden voor zorg en ondersteuning.	
--	---	--	---	--

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Effectbeschrijving

Het cumulverbod en de verschilregel worden toegepast het jaar volgende op het werkingsjaar. Het VAPH stelt het volledige persoonsvolgende budget ter beschikking van de gebruiker. De eenmalige schadeloosstelling omgezet in een jaarlijkse rente, of de jaarlijkse rente worden het jaar nadien terug gevorderd indien de tussenkomsten van het VAPH meer bedragen dan de jaarlijkse schadevergoeding.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Persoon met een handicap	Hij beschikt bij het begin van de ondersteuning of bij het begin van elk werkingsjaar over zijn volledig persoonsvolgend budget.		Hij moet na elk jaar een deel van de ondersteuning met zijn schadevergoeding terugbetalen.	
			Indien hij de schadevergoeding heeft uitgeput moet hij het teruggevorderde bedrag met eigen middelen betalen.	

			Indien hij niet terugstort, zal het VAPH het persoonsvolgend budget schorsen voor het niet terug betaalde bedrag.	
VAPH	.		Het VAPH moet na elk werkingsjaar het jaarlijkse deel van de schadevergoeding terugvorderen van de persoon met een handicap.	
			Het VAPH kan de teruggevorderde bedragen niet gebruiken om andere personen met een handicap een persoonsvolgend budget ter beschikking te stellen. De teruggevorderde bedragen worden het jaar nadien afgetrokken van de dotatie aan het VAPH..	
			Het VAPH moet voor deze personen met een handicap jaarlijks het volledige budget ter beschikking stellen, en recupereert pas een deel het jaar nadien.	

			Het VAPH moet een bedrag terugvorderen dat eigenlijk gezien het cumulverbod niet had mogen uitbetaald worden.	
Zorgverleners bij wie de persoon met een handicap het budget kan besteden	Zij zijn steeds zeker van het persoonsvolgend budget van de persoon met een handicap.		Indien het VAPH de tussenkomsten schorst, moeten zij de kostprijs van de geleverde ondersteuning recupereren bij de persoon met een handicap.	
Bijstandsorganisaties die personen met een handicap bijstaan bij de besteding van het persoonsvolgend budget			Zij (of de raadsman of familie van de persoon met een handicap) moeten de persoon met een handicap goed informeren en aanraden voldoende van de schadevergoeding over te houden om de teruggevorderde bedragen te kunnen betalen..	

8 Vergelijking van de opties

Optie 1 kan niet gekozen worden. Zoals hoger reeds beschreven worden we geconfronteerd met nieuwe rechtspraak, bevestigd door het Hof van Cassatie, die deze toepassing van het cumulverbod en de verschilregel niet langer mogelijk maakt.

Deze rechtspraak stelt immers dat het VAPH de persoon met een handicap niet mag vragen de bewijzen van besteding van de schadevergoeding voor te leggen. Daarbij stelt het ook dat het VAPH niet mag wachten tot een bekomen schadevergoeding volledig uitgeput is om tussenkomsten te verlenen, maar dat de eenmalige schadevergoeding moet omgezet worden in een jaarlijkse vergoeding om het cumulverbod en de verschilregel toe te passen.

Optie 3 houdt in dat het VAPH het jaar nadien de schadevergoeding moet terugvorderen van de persoon met een handicap. Het feit dat de persoon met een handicap elk jaar een deel van de geleverde ondersteuning moet

terugbetalen, zal psychologisch moeilijker te verwerken zijn dan wanneer met de situatie van een cumulverbod wordt rekening gehouden bij het ter beschikking stellen van een budget.

Terugvorderen impliceert aangetekende brieven om het terugvorderbare deel van de schadevergoeding op te eisen. Wanneer de persoon met een handicap hier niet bij de eerste vraag op in gaat, zijn verdere acties met het inschakelen van advocaten en gerechtelijke procedures noodzakelijk om het cumulverbod uit te oefenen.

De teruggevorderde bedragen zullen afgetrokken worden van de dotatie aan het VAPH en komen niet terug in het budget van het VAPH terecht. De teruggevorderde bedragen kunnen dus niet gebruikt worden om andere personen met een handicap ondersteuning te geven.

Indien de persoon met een handicap zijn schadevergoeding reeds heeft uitgeput, zal hij het bedrag dat door het VAPH wordt teruggevorderd uit eigen middelen moeten terugbetalen. Indien hij daartoe niet in staat is, zal het VAPH verplicht zijn om het persoonsvolgend budget te schorsen voor het gedeelte dat onder het cumulverbod valt. Deze laatste stap zal pas mogelijk zijn nadat het VAPH alle juridische middelen heeft uitgeput om de terugvordering te kunnen bekomen. Het inzetten van deze juridische middelen kost niet alleen geld maar vergt ook de inzet van personeel.

Optie 2 waarbij bij de aanvang van het werkingsjaar het bedrag, dat onder het cumulverbod valt, wordt ingehouden op het persoonsvolgend budget, heeft zoals uit de vergelijkingstabel blijkt, voor alle partijen voordelen. Zowel de persoon met een handicap als de zorgaanbieders als het VAPH weten bij aanvang van het werkingsjaar over wel persoonsvolgend budget de persoon met een handicap nog beschikt na toepassing van het cumulverbod en de verschilregel.

Door een eenmalige schadevergoeding om te zetten in een jaarlijkse rente en niet langer te eisen dat de persoon met een handicap de besteding van zijn schadevergoeding bewijst om de uitputting ervan aan te tonen, wordt tegemoet gekomen aan de rechtspraak van het Hof van Cassatie.

De persoon met een handicap zal steeds beschikken over een persoonsvolgend budget. Hij zal niet langer de indruk hebben dat de Vlaamse overheid hem niet wil helpen zolang hij niet kan aantonen dat de schadevergoeding uitgeput is.

Langs de andere kant zal de persoon met een handicap niet langer de uitputting van de éénmalige schadevergoeding kunnen aantonen om dan over het volledige persoonsvolgende budget te kunnen beschikken.

De éénmalige schadevergoeding is echter zoals blijkt uit rechtspraak en rechtsleer juist bedoeld als schadevergoeding voor de geleden schade tot het levenseinde. Hoewel de persoon die ze ontvangt de volledige vrijheid heeft de verkregen schadevergoeding aan te wenden zoals hij wil, wordt hij verondersteld die als een goed huisvader aan te wenden voor die uitgaven waarvoor ze in de rechterlijke beschikking of dading werden bestemd: voor de materiele uitgaven die nodig zijn ter compensatie van de letsels of voor de hulp van derden die nodig is.

Door de persoon met een handicap hierover te informeren, stimuleren we hem de verkregen schadevergoedingen verstandig te beheren en aan te wenden voor de doelen waarvoor ze bestemd werden.

Het VAPH neemt enkel die schadevergoedingen in aanmerking voor het cumulverbod die overeenstemmen met de materiële en immateriële hulp- en dienstverlening die door het VAPH kunnen gesubsidieerd worden. Schadevergoedingen voor inkomensverlies, morele en esthetische schade worden niet in aanmerking genomen voor het cumulverbod.

Op deze wijze wordt een ongelijke behandeling uitgesloten. De personen met een handicap die een periodieke vergoeding krijgen, kunnen nooit de uitputting van hun schadevergoeding aantonen. Nu zal dat ook zijn voor de personen met een handicap die een eenmalige schadevergoeding krijgen.

Niet langer bewezen uitgaven opvragen en de niet bewijsbare uitgaven in mindering brengen vereenvoudigen de administratie die gepaard gaat met de toepassing van het cumulverbod.

Het deel van de persoonsvolgende budgetten dat in uitvoering van het cumulverbod niet ter beschikking gesteld worden, kan wel ter beschikking gesteld worden van andere personen met een handicap.

Mogelijke effecten op mensen in armoede in Vlaanderen:

Uitgangspunt in deze materie is dat zowel het persoonsvolgend budget als een schadevergoeding geen inkomens zijn. Beide zijn tegemoetkomingen bestemd voor het aankopen van zorg en ondersteuning die noodzakelijk zijn voor de beperkingen die door een schadegeval opgelopen werden. De schadevergoeding kan ook meer omvatten (zie verder). Zowel het persoonsvolgend budget als de schadevergoeding moeten besteed worden aan zorg en ondersteuning en de schadepost waarvoor ze bestemd zijn. Beide zijn dus wat in rechtsleer en rechtspraak zo wordt aangenomen extrapatrimoniaal.

Voor het persoonsvolgend budget is dit wettelijk geregeld: het kan enkel besteed worden bij een vergunde zorgaanbieder, of als het als cash ingezet wordt moet de persoon met een handicap dat verantwoord met de wettelijk bepaalde overeenkomsten voor zorg en ondersteuning (art 4 tem 7 van het bvr van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders).

Een persoonsvolgend budget kan dus in principe geen invloed hebben op iemands inkomen.

Wat de schadevergoeding gegeven door verzekeringsmaatschappijen of aansprakelijke derde of andere instanties die voor schadegevallen tussenkomsten geven betreft, deze wordt zowel in de dading als in het vonnis benoemd: welke schadepost (arbeidsinkomen, morele schade, esthetische schade, kosten voor hulpmiddelen of voor hulp van derden) welke vergoeding toegewezen krijgt. Het cumulverbod slaat uitsluitend op de schadevergoeding voor hulpmiddelen of voor hulp van derden. De schadevergoedingen voor de andere schadeposten worden door het VAPH niet mee genomen voor de toepassing van het cumulverbod en daarover blijft de persoon met een handicap, het slachtoffer, vrij beschikken.

Indien de schadevergoeding onbenoemd zou zijn, wordt zoals in de federale regelgeving ook gebeurd, 30% van de schadevergoeding in aanmerking genomen voor de toepassing van het cumulverbod. Er wordt 30% genomen omdat vastgesteld wordt dat over het algemeen hulpmiddelen en de vergoeding voor hulp van derden voor 30% deel uitmaken van een schadevergoeding.

Met andere woorden, slechts een beperkt deel van de schadevergoeding die iemand kan ontvangen wordt in aanmerking genomen voor het cumulverbod. Effecten zijn dus beperkt tot dat deel.

Het slachtoffer is volgens de rechtspraak vrij in de besteding van zijn schadevergoeding. Hoewel het slachtoffer vrij kan beschikken over de schadevergoeding, en er een andere bestemming aan geven, zegt dezelfde rechtspraak ook dat het slachtoffer wel de schadevergoeding als een goed huisvader moet besteden. De rechtspraak stelt onomwonden dat als een slachtoffer zijn vergoeding aan andere zaken heeft uitgeput, dit niet kan beletten dat de cumulregel toegepast wordt. Als hij de schadevergoeding niet bestemd heeft waarvoor ze bedoeld is, moet hij ook de gevolgen van die keuze dragen.

Indien een slachtoffer zijn schadevergoeding aan andere zaken besteed heeft, zal hij het deel dat het VAPH door de cumulregel in mindering brengt van het persoonsvolgend budget, ofwel uit eigen middelen moeten financieren, ofwel minder zorg inkopen. Dat betekent dat er een negatief effect kan zijn op het inkomen.

Dat is evenwel het gevolg van de keuzes die de persoon met een handicap heeft gemaakt in de besteding van zijn schadevergoeding.

Om die reden wordt er ook op gewezen dat deze regeling het slachtoffer er toe zal aanzetten om de schadevergoeding als een goed huisvader te beheren (de persoon met een handicap en zijn raadsman worden steeds vooraf uitgebreid geïnformeerd) en wordt er ook gewezen op de rol die de bijstandsorganisaties en de raadsman (die zijn in dergelijke zaken er altijd) van de slachtoffers hebben. Op deze wijze kan dit negatieve effect

voorkomen dan wel gemilderd worden en kan de informatie die aan persoon met een handicap en zijn raadsman gegeven wordt emancipatorische effecten hebben.

Als positief effect is te weerhouden dat in de nieuwe regeling de persoon met een handicap die onder de cumulregel valt nu wel steeds een (deel van het) persoonsvolgend budget zal ontvangen. In de oude regeling moet hij eerst de uitputting van de schadevergoeding aantonen vooraleer het VAPH tussenkomsten kan geven. In de nieuwe regeling zal hij steeds een tussenkomst krijgen, evenwel verminderd met een proportioneel deel van de schadevergoeding. De persoon met een handicap zal dus niet alleen de schadevergoeding en eigen middelen moeten gebruiken om zorg en ondersteuning in te kopen, hij krijgt nu ook steeds een (deel van een) persoonsvolgend budget. Dit is een positief effect voor zij die over minder middelen beschikken of hun schadevergoeding niet als een goed huisvader beheerd hebben.

9 Uitvoering

Er wordt een nieuw besluit van de Vlaamse Regering genomen om het cumulverbod en de verschilregel toe te passen dat het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 vervangt.

Dit besluit regelt:

1) Informatie- en medewerkingsplicht

Hierbij wordt de informatie- en medewerkingsplicht hernomen zoals die is opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015.

De informatie- en medewerkingsplicht houdt in dat de persoon met een handicap alle informatie over zijn schadeloosstelling of het bekomen van deze schadeloosstelling, moet meedelen aan het VAPH. Daarnaast moet hij het nodige doen om, met het oog op de vaststelling of het behoud van zijn recht op een schadeloosstelling, alle onderzoeken toe te staan, zowel gerechtelijke, administratieve of van welke aard dan ook.

Bij de medewerkingsplicht wordt ook opgenomen dat de persoon met een handicap het nodige moet doen om zijn aanspraken te doen gelden op een schadeloosstelling die hij door of krachtens andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepalingen of krachtens gemeen recht kan verkrijgen.

2) Basisprincipes van de uitvoering van het cumulverbod en de verschilregel

In de eerste plaats wordt verduidelijkt dat het cumulverbod toegepast wordt op het deel van de schadeloosstelling dat werd verleend om materiële of immateriële hulp- en dienstverlening te vergoeden. Materiële hulp- en dienstverlening slaat op de schadeloosstelling die hulpmiddelen en aanpassingen vergoed. Met immateriële hulp- en dienstverlening wordt bedoeld de schadeloosstellingen voor hulp van derden die in cumul komen met ondersteuning zoals het persoonlijke assistentiebudget (PAB), voorheen ondersteuning door een voorziening en nu een persoonsvolgend budget. Deze terminologie moet duidelijk maken dat elke schadeloosstelling die in cumul kan komen met de tussenkomsten van het VAPH, door het cumulverbod gevat kan worden. Het cumulverbod kan immers voor een bepaalde vorm van ondersteuning van toepassing zijn op meerdere schadeposten (bijvoorbeeld hulp van derden en economisch verlies huishouden). De naam van een schadepost is ook niet wettelijk geregeld, maar wordt bepaald door de partijen, vandaar dat we in onderhavig ontwerp van BVR de verzamelnamen 'immateriële hulp- en dienstverlening en materiële hulp- en dienstverlening' hanteren.

In sommige gevallen hebben we enkel kennis van een globaal bedrag van de schadeloosstelling, zonder een opdeling in concrete schadeposten. Dit kan het geval zijn wanneer de persoon met een handicap zijn eerste vraag tot het VAPH pas richt vele jaren na het afsluiten van een definitieve schaderegeling. Het komt in een dergelijk geval vaak voor dat de persoon met een handicap over onvolledige documenten met betrekking tot zijn schadeloosstelling beschikt. Daarenboven zijn verzekeringsmaatschappijen en advocaten niet verplicht om deze documenten levenslang bij te houden.

Om aan dit probleem tegemoet te komen, zal reglementair worden vastgelegd dat wanneer niet kan vastgesteld worden op welk deel van de schadeloosstelling het cumulverbod moet worden toegepast, dertig procent van de totale schadeloosstelling in aanmerking genomen wordt voor de toepassing van het cumulverbod.

Voor de toepassing wordt vijf procent genomen voor materiële hulp- en dienstverlening en vijftieng procent voor de immateriële hulp- en dienstverlening.

Hiermee wordt dezelfde regeling met de 30 % regel van artikel 3, laatste lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 hernomen.

3) Toepassing voor de materiële hulp- en dienstverlening

In dit hoofdstuk worden dezelfde bepalingen voor de materiële hulp- en dienstverlening van het besluit van 27 november 2015 hernomen.

4) Toepassing voor immateriële hulp- en dienstverlening

In de eerste plaats wordt bepaald hoe de éénmalige schadevergoeding wordt omgezet in een periodieke, jaarlijkse, rente. Dat is een courante praktijk in het verzekeringswezen en wordt naast de vergoeding voor lichamelijke schade bijvoorbeeld ook toegepast in geval van omzettingswaarde voor vruchtgebruik en verkoop op lijfrente.

Voor de omzetting van een kapitaal naar een rente, wordt gebruik gemaakt van de principes van de tabel van Jacques Schryvers, verzekeringsjurist en specialist ter zake.

Deze tabel is het resultaat van de formule $HW(r, T, A) = A * \sum_{t=1}^T \frac{1}{(1+r)^t}$.

Hierbij zijn HW= Huidige Waarde; A= Betaling; R= Rente; T= Aantal termijnen.

In deze tabel wordt onder meer rekening gehouden met de levensduur of sterfteverwachting, in functie van het geslacht, en de wettelijke rentevoet die het kapitaal oplevert.

De tabel die in bijlage bij dit ontwerpbesluit wordt opgenomen geeft per leeftijd en geslacht de coëfficiënt weer waarmee de éénmalige schadeloosstelling moet vermenigvuldigd worden om een jaarlijkse rente te bekomen. De waarde van het coëfficiënt verandert pas als er belangrijke wijzigingen zijn in de levensverwachting van de bevolking of als de rentetarieven grondig wijzigen. De levensduur en sterfteverwachting worden gemonitord door het Federaal Planbureau en de FOD Economie die daarover regelmatig publiceren. Voor de rentevoet wordt uitgegaan van de wettelijke rentevoet. Wanneer substantiële wijzigingen worden doorgevoerd en nieuwe tabellen worden gepubliceerd, kan de Vlaamse Regering de tabel in bijlage aanpassen.

De verschilregel voor immateriële hulp- en dienstverlening wordt toegepast als het jaarbedrag, bepaald met toepassing van het tweede lid, van de schadeloosstelling voor immateriële hulp- en dienstverlening waarop het cumulverbod van toepassing is, niet volstaat voor de immateriële hulp- en dienstverlening.

In de tweede plaats wordt dan bepaald dat de verschilregel jaarlijks zal toegepast worden door het jaarbedrag in mindering te brengen van de rechtstreekse of onrechtstreekse jaarlijkse tegemoetkoming van het VAPH, waarbij het jaarbedrag met 20% verminderd wordt. Personen met een handicap kunnen met hun schadevergoeding andere kosten voor hulp van derden ten gevolge van hun handicap vergoeden voor de welke het VAPH geen tussenkomsten verleent. Indien onverkort het jaarbedrag van de schadevergoeding in mindering gebracht wordt van het persoonsvolgend budget, zal de persoon met een handicap dat jaarbedrag volledig moeten inzetten voor de 'VAPH-ondersteuning' en kan hij van het jaarbedrag van de schadevergoeding niets meer inzetten voor andere onkosten voor hulp van derden waarvoor het VAPH geen tussenkomst geeft.

In de volgende afdeling van dit hoofdstuk wordt dan een analoge regeling bepaald voor de schadeloosstellingen onder de vorm van een periodieke vergoeding.

5) Overgangsmaatregel

Als overgangsmaatregel wordt voorzien dat voor de éénmalige schadevergoedingen verkregen voor 1 januari 2018, het besluit van 27 november 2015 van toepassing is voor de periode tot 1 januari 2018. Op het saldo van de eenmalige schadevergoeding wordt dan na 1 januari 2018 de regeling van dit nieuwe besluit van toepassing.

10 Administratieve lasten

Voor de persoon met een handicap zullen de administratieve lasten verminderen in die zin dat hij niet langer de bewijzen moet voorleggen van zijn besteding van de schadevergoeding. Hij moet nog wel voldoen aan de informatie-en medewerkingsplicht. Nu staan deze plichten al ingeschreven in het Besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1991 betreffende de indiening en afhandeling van de aanvraag tot ondersteuning bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Voor de door het VAPH erkende en vergunde zorgaanbieders kan de nieuwe regeling met zich meebrengen dat zij hun gebruikers opnieuw moeten informeren. Het VAPH heeft hen immers gesensibiliseerd om hun gebruikers te informeren over de toepassing van het cumulverbod. Het is wel zo dat de toepassing van het cumulverbod eenvoudiger wordt voor de gebruikers, wat zeker voor voldoening zal zorgen, zowel bij het personeel van de voorzieningen als bij de gebruikers.

Voor de overheid, het VAPH, moet niet langer de berekening gemaakt worden van het bedrag van de niet-bewijsbare uitgaven.

11 Handhaving

De bepaling houdende de informatie-en medewerkingsplicht voorziet zelf de nodige sancties. Zo mag het VAPH geen tussenkomst verlenen tot dat de persoon met een handicap deze plichten heeft vervuld. Wanneer er toch tussenkomsten werden verleend op basis van foute of onvolledige informatie verstrekt door de persoon met een handicap, dan kan het VAPH deze tussenkomsten terugvorderen van de persoon met een handicap.

We dienen hier ook te verwijzen naar artikel 15, §1 en 2, van het oprichtingsdecreet, dat de terugvordering van de ten de tussenkomsten die werden verleend of gehandhaafd op basis van bedrieglijke, onjuiste of onvolledige informatie verjaart na vijf jaar. In het andere geval verjaren ten onrechte gedane tussenkomsten na twee jaar.

12 Evaluatie

Het VAPH zal de praktische toepassing van deze nieuwe regeling nauwgezet opvolgen.

Als er zich knelpunten voordoen, dan zal het VAPH hiervoor samenzitten met vertegenwoordigers van betrokken personen met een handicap en hun mantelzorgers, de voorzieningen, de multidisciplinaire teams en alle belangenorganisaties. Dit kan eventueel gebeuren binnen de uitvoering van een schriftelijke intentieverklaring rond samenwerking, afgesloten tussen het VAPH, de sociale diensten van alle grote Vlaamse Mutualiteiten, en Liga Vlaanderen NAH.

13 Consultatie

Het Raadgevend Comité van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, het adviesorgaan waar alle stakeholders deel van uitmaken, heeft op 26 september 2017 een positief advies uitgebracht over onderhavig ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering. De stakeholders zijn: de vergunde zorgaanbieders, de gebruikersorganisaties, de multidisciplinaire teams die de persoon met een handicap bijstaan bij het indienen van een aanvraag en de bijstandsorganisaties.

14 Contactinformatie

Jens Vuylsteke
Juridische dienst VAPH
Zenithgebouw
Koning Albert II laan, 37
1030 Brussel
e-mail: jens.vuylsteke@vaph.be

Johan Smets
Juridische dienst VAPH
Zenithgebouw
Koning Albert II laan, 37
1030 Brussel
e-mail: johan.smets@vaph.be

